

ZIRCI ERZSÉBET KÓRHÁZ - RENDELŐINTÉZET

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Készítette: Székelyné Kovács Erzsébet 2015 március 10.
Székelyné Kovács Erzsébet **Dátum**
pénzügyi-számviteli osztályvezető

Ellenőrizte: Varsányi Attila 2015 március 20.
Varsányi Attila **Dátum**
Gazdasági igazgató

Jóváhagyta: Dr. Vermes Tamás 2015.március 31
Dr. Vermes Tamás **Dátum**
Főigazgató

A dokumentáció kódja:	EFÉSZ02
Változat száma:	1.
Állomány név:	
Oldalak száma:	12
Mellékletek száma:	1
Hatálybalépés időpontja:	2015.01.01.

A jelen ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZAT a ZIRCI ERZSÉBET KÓRHÁZ- RENDELŐINTÉZET szellemi tulajdona. Továbbadása, sokszorosítása előzetes írásos engedélyhez kötött.

I.

A SZABÁLYZAT ELKÉSZÍTÉSÉNEK CÉLJA, TARTALMA

Az értékelési szabályzat elkészítésének célja, hogy abban

- a számvitelről szóló, többször módosított 2000. évi C. törvényben (továbbiakban: Szt.), valamint az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I.11.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Áhsz.) rögzített előírások alapján meghatározásra kerüljenek azok az értékelési elvek, módszerek, amelyekkel intézményünk az eszközeinek és forrásainak mérlegértékét megállapítja, továbbá
- rögzítésre kerüljenek azok az értékelési elvek, szempontok, illetve szabályok, amelyek kialakítása - a Szt., valamint az Áhsz. felhatalmazása alapján - intézményünk döntésén alapul.

Intézményünk értékelési szabályzata a – Szt., valamint az Áhsz. végrehajtására vonatkozóan - a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

1. A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabálya.
2. Az egyidejűleg beszerzett, azonos beszerzési árhoz tartozó, azonos paraméterekkel rendelkező, egyidejűleg használatba vett tárgyi eszközök, értékpapírok, készletek nyilvántartásának rendje.
3. A vagyoni értékű jog, szellemi termék, tárgyi eszközök, valamint a tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékhelyesbítésének általános szabálya
4. Térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, illetve ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként fellelt eszközök, értékelése
5. A követelés fejében átvett eszköz, valamint a csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke
6. Terven felüli értékcsökkenés elszámolásának és visszairásának szabálya
7. Követelések könyvviteli mérlegben kimutatott értéke
8. Az értékvesztés elszámolásának és visszairásának feltételrendszere
9. A külföldi pénzürtékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések mérlegben szereplő értéke
10. A mérlegben szereplő források értékelésének általános szabálya.
11. A mérlegben szereplő egyes források értékelése

II.

A SZABÁLYAZAT HATÁLYA

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 10. § (4a) bekezdése, valamint az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ávr.) 9. § alapján ezen szabályzat hatálya a Zirci Erzsébet Kórház- Rendelőintézetre terjed ki.

III.

AZ ÉRTÉKELÉS SZABÁLYAI

1. A mérlegben szereplő eszközök értékelésének általános szabályai

A Szt. 46. §-ában, valamint az Áhsz. 21. §-ában foglalt előírások alapján

- a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket,
- a nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközöket,
- a követeléseket,
- a pénzeszközöket

a Szt., valamint az Áhsz. szerinti bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken kell értékelni, csökkentve azt a Szt.-ben, valamint az Áhsz.-ben rögzített, értékcsökkenés (immateriális javak, tárgyi eszközök), illetve értékvesztés összegével, növelve a visszaírt terven felüli értékcsökkenés, illetve értékvesztés összegével.

Az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és – a Szt.-ben szabályozott esetek kivételével – egyedenként értékelni kell.

A Szt. 46. § (2) bekezdése alapján intézményünknel a különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési áron történő értékelést alkalmazzuk.

A vagyoni értékű jog, szellemi termék, tárgyi eszközök, valamint a tulajdoni részesedést jelentő befektetés értékhelyesbítésének általános szabálya

A szabályzat hatálya alá tartozó Zirci Erzsébet Kórház- Rendelőintézet nem kíván élni a vagyoni értékű jog, szellemi termékek, tárgyi eszközök, továbbá a befektetett pénzügyi eszközök - Szt. 57.§ (3), valamint az Áhsz. 19. § (2) bekezdésében biztosított piaci értékre történő átértékelésének lehetőségével.

4. Térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, illetve ajándékként, hagyatékként kapott eszközök, a többletként fellelt eszközök, értékelése

A **térítés nélkül** (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, illetve ajándékként, hagyatékként kapott eszköz, továbbá a többletként fellelt (nem adminisztrációs hibából származó többlet) eszköz bekerülési (beszerzési) értéke – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az eszközöknek az állományba vétel időpontjában ismert piaci, forgalmi értéke.

A piaci értéket dokumentálni kell.

A dokumentumok elkészítéséért

intézményünknel az intézményi leltárfelelős személy a felelős.

A piaci, forgalmi érték jóváhagyására

a gazdasági igazgató jogosult.

5. A követelés fejében átvett eszköz, valamint a csere útján beszerzett eszköz bekerülési (beszerzési) értéke.

Követelés fejében eszközöket, készleteket elfogadni csak abban az esetben és mértékben lehet, ha és amekkora összegben a pénzbeli teljesítés nem lehetséges.

A **követelések fejében átvett eszközök bekerülési** (beszerzési) értéke az eszköz megállapodás, csereszerződés, vagyonfelosztási javaslat szerinti (számlázott, bizonylatolt) értéke.

Amennyiben az **átvett eszköz** számlázott és kötelezettségként kimutatott ellenértéke **eltér a követelés könyv szerinti értékétől**, és a fennmaradó követelés további érvényesítésére nincs lehetőség, a különbözetet – mint elengedett kötelezettséget – rendkívüli bevételként, illetve – mint elengedett követelést – rendkívüli ráfordításként kell elszámolni.

A **csere útján beszerzett eszköz** bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz csereszerződés szerinti értéke, a cserébe adott eszköz eladási ára.

6. Terven felüli értékcsökkenés elszámolásának és visszairásának szabálya

Az Áhsz. 17. § (5) bekezdése alapján **terven felüli értékcsökkenési leírást** kell az immateriális jószágnál, a tárgyi eszköznel elszámolni akkor, ha

- a) az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy

megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;

- b) a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

A **terven felüli értékcsökkenés visszairására** vonatkozó szabályokat az Áhsz. 19. § (1) bekezdése rögzíti.

A tárgyi eszközök terven felüli értékcsökkenésének meghatározásához és annak visszairásához biztosítani kell az adatok összegyűjtését, az információk feldolgozását, valamint a terven felüli értékcsökkenési leírására és annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítését.

A terven felüli értékcsökkenés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgynegyedévet követő hónap 15 napja.

A terven felüli értékcsökkenés, valamint annak visszairására **vonatkozó javaslat elkészítéséért**

a tárgyi eszköz nyilvántartásáért felelős analitikus könyvelő felelős.

A terven felüli értékcsökkenést és annak visszairását a gazdasági igazgató hagyja jóvá.

Az Áhsz. 21.§ (2) bekezdése alapján a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök után a terven felüli értékcsökkenést a koncesszió jogosultja, a vagyonkezelő adatszolgáltatása alapján kell megállapítani.

7. Követelések könyvviteli mérlegben kimutatott értéke

Az Áhsz. 13. § (5) bekezdése alapján a mérlegben a követelések között az egységes rovatrend szerinti rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott követeléseket kell kimutatni mindaddig, amíg azokat

- pénzügyileg vagy egyéb módon nem rendezték,
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.) 97. §-a szerint el nem engedték, vagy
- behajthatatlan követelésként le nem írták.

A mérlegben a követelést az elfogadott, elismert összegben, illetve a Szt., és a jelen értékelési szabályzat alapján elszámolt **értékvesztéssel csökkentett**, az **értékvesztés visszaírt összegével növelt könyv szerinti értéken kell kimutatni.**

Behajthatatlan követelést a könyvviteli mérlegben nem lehet kimutatni, azt az Áhsz. 26. § (11) bekezdés alapján a különféle egyéb ráfordítások között el kell számolni.

Behajthatatlannak azt a követelés minősíthető, amely megfelel az Áhsz. 1. § (1) bekezdés 1. pontjában leírt feltételek valamelyikének.

A behajthatatlanság tényét és a behajthatatlannak minősített követelés összegét bizonyítani (dokumentálni) kell.

A behajthatatlan követelés leírása nem minősül – az Áht. 97. §-ban meghatározott – követelés elengedésnek.

8. Az értékvesztés elszámolásának, visszairásának feltételrendszere

8.1. Gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések

A Szt. 54-56. §-ában, valamint az Áhsz. 18. §-ában előírt szabályok szerint a **gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél** – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – **értékvesztést kell elszámolni**, a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, **ha ez a különbség**

- **tartósnak mutatkozik és**
- **jelentős összegű.**

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékvesztésének elszámolásánál figyelembe kell venni az Ávr. 18. § (2) bekezdésében leírtakat, miszerint: „A nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során **akkor kell a különbséget jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át, de legalább a százezer – tulajdonosi joggyakorló szervezeteknél a részesedések, értékpapírok esetén a tízmillió – forintot.**”

A különbség akkor tekinthető tartósnak, ha a 10 % legalább egy évig fennáll.

A gazdasági társaságban lévő tulajdoni részesedést jelentő befektetések piaci értékének meghatározásakor figyelembe kell venni:

- a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, annak tartós tendenciáját,
- b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
- c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt, külföldi pénzügyi eszközökre szóló befektetés esetén a Szt. 60. §, valamint az Áhsz. 20. § szerinti, a költségvetési év mérleg fordulónapjára vonatkozó devizaárfolyamon átszámított forintértéken.

Amennyiben a befektetésnek a mérleg készítés kori piaci értéke jelentősen magasabb, mint a befektetés könyv szerinti értéke, a különbözettel a korábban elszámolt **értékvesztést visszairással csökkenteni kell**. Az értékvesztés visszairásával a befektetés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az Áhsz. 15. § szerinti beszerzési értéket.

Azoknál a tételeknél, ahol az előző évben már számoltunk el értékvesztést, de annak mértéke nem éri el tárgyévi értékvesztés összegét, akkor a tárgyévi elszámolandó értékvesztés összegének meghatározása során figyelembe kell venni a már elszámolt értékvesztést és csak a különbözetet kell tárgyévi értékvesztésként elszámolni.

A felülvizsgálat során tett **megállapításokról írásos dokumentumot** (pld. feljegyzés, jegyzőkönyv) **kell készíteni**.

Az írásos dokumentumban rögzíteni kell az értékvesztés okát, mértékét.

Az értékvesztés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgyévet követő év február 15

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat elkészítéséért** intézményünknel a főkönyvi könyvelő felelős.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat jóváhagyására** a gazdasági igazgató jogosult.

Azoknál a tételeknél, ahol az előző évben már számoltunk el értékvesztést, de annak mértéke nem éri el tárgyévi értékvesztés összegét, akkor a tárgyévi elszámolandó értékvesztés összegének meghatározása során figyelembe kell venni a már elszámolt értékvesztést és csak a különbözetet kell tárgyévi értékvesztésként elszámolni.

A felülvizsgálat során tett **megállapításokról írásos dokumentumot** (pld. feljegyzés, jegyzőkönyv) **kell készíteni**.

Az írásos dokumentumban rögzíteni kell az értékvesztés okát, mértékét.

Az értékvesztés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgyévet követő év:február 15-e.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért a főkönyvi könyvelő felelős.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat jóváhagyására a gazdasági igazgató jogosult.

8.3. Követelések

A Szt. 54-56. §-ában, valamint az Áhsz. 18. §-ában előírt szabályok szerint a **követelések minősítése alapján** a költségvetési év mérlegfordulónapján fennálló és a **mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél** (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) **értékvesztést kell elszámolni** – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű - különbség összegében, ha ez a **különbség jelentős összegű**.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítéséért a főkönyvi könyvelő felelős.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat jóváhagyására a gazdasági igazgató jogosult.

8.3.1. Az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések besorolásának elvei, dokumentálásának szabályai.

Az **adósokkal** szembeni követeléseket lejáratauk szerint tovább kell bontani:

- a.) 90 napon belüli,
- b.) 91-180 napos,
- c.) 181-360 napos, és
- d.) 360 napon túli

minősítésű kategóriákra.

Az egyes minősítési kategóriáknál – a **nyilvántartott követelések összege után számítva** – a **következő százalékos mértékű értékvesztést kell elszámolni**:

Sorszám	Besorolás	Értékvesztés %-a
1.	90 napon belüli követelés	0
2.	91-180 napos követelés	2
3.	181-360 napos követelés	5
4.	360 napon túli követelés	25

Az egyszerűsített értékelési eljárás alá vont követelések értékelése során az értékvesztés összegének megállapítása a fenti minősítési kategóriák szerint kimutatott hátralékok alapján, a meghatározott csoportokra jellemző százalékos kulcs alapulvételével történik.

Az egyes minősítési kategóriákhoz tételesen hozzárendelt százalékos mutatót az éves tapasztalati adatok alapján kell megállapítani és évente felülvizsgálni.

Az értékvesztés, illetve annak visszairását az Áhsz. 53. § (6) bekezdés e) pontjában

foglaltak alapján a **negyedéves könyvviteli zárlat keretében el kell végezni.**

Abban az esetben, ha korábban elszámolt értékvesztés mértéke nem éri el tárgyévi értékvesztés összegét, akkor a tárgyévi elszámolandó értékvesztés összegének meghatározása során figyelembe kell venni a már elszámolt értékvesztést és csak a különbözetet kell tárgyévi értékvesztésként elszámolni.

Az értékvesztés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgynegyedévet követő hónap 15 napja.

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat elkészítéséért a főkönyvi könyvelő felelős.**

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat jóváhagyására a gazdasági igazgató jogosult.**

8.4. Vásárolt, valamint saját termelésű készletek

- a) Ha a **vásárolt készlet** (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke jelentősen magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a **saját termelésű készlet** (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert és várható eladási ára, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözethez értékvesztés elszámolásával kell csökkenteni.
- b) A **vásárolt készlet** bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értékét, illetve a **saját termelésű készlet** bekerülési (előállítási) értékét - **az a) pontban foglaltakon túlmenően** - csökkentetten kell a mérlegben szerepeltetni, ha a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb.), illetve eredeti rendeltetésének nem felel meg, ha megrongálódott, ha felhasználása, értékesítése kétségessé vált, ha feleslegessé vált. A készlet értékének csökkentését – a különbözethez értékvesztési elszámolásával – ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet a használhatóságnak (az értékesíthetőségnek) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken (legalább haszonanyag áron, illetve hulladékértéken) szerepeljen a mérlegben.

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a **korábban elszámolt értékvesztést visszairással**

csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az Áhsz. 16. §-ában meghatározott bekerülési értéket.

Abban az esetben, ha korábban elszámolt értékvesztés mértéke nem éri el tárgyévi értékvesztés összegét, akkor a tárgyévi elszámolandó értékvesztés összegének meghatározása során figyelembe kell venni a már elszámolt értékvesztést és csak a különbözetet kell tárgyévi értékvesztésként elszámolni.

Az értékvesztés, valamint annak visszairására vonatkozó javaslat elkészítésének határideje a tárgyévet követő év: január 15

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat elkészítéséért a készlet nyilvántartásáért felelős személy az analitikus könyvelő felelős.**

Az értékvesztésre, valamint annak visszairására vonatkozó **javaslat jóváhagyására a gazdasági igazgató jogosult.**

9. A külföldi pénzürtékre szóló részesedések, értékpapírok, a valutapénztárban lévő valutakészlet, a devizaszámlán lévő deviza, valamint a követelések mérlegben szereplő értéke

A külföldi pénzürtékre szóló

- részesedések,
- értékpapírok,
- a valutapénztárban lévő valutakészlet,
- a devizaszámlán lévő deviza, valamint
- a követelések

mérlegben szereplő értékét az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell a mérlegben meghatározni.

10. A mérlegben szereplő források értékelésének általános szabályai

A mérlegben

- **a saját tőkét,**
- **a kötelezettséget** – külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek kivételével –,
- **az egyéb sajátos forrásoldali elszámolásokat,**
- **a passzív időbeli elhatárolásokat**

könyv szerinti értéken kell kimutatni.

A **külföldi pénzürtékre szóló kötelezettségek** mérlegértékét az Áhsz. 20. § (3) és (4) bekezdése szerinti devizaárfolyamon átszámított forintértéken kell meghatározni.

11. A mérlegben szereplő egyes források értékelése

11.1. A költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek

A költségvetési évet követően esedékes kötelezettségeket

- a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és

– a finanszírozási kiadások szerinti tagolásban kell a mérlegben kimutatni.

A költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek között csak a tárgyévet követő év január 15 után esedékes összeg mutatható ki.

11.2. A költségvetési évben esedékes kötelezettségek

A költségvetési évben esedékes kötelezettségeket

– a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és
– a finanszírozási kiadások szerinti tagolásban kell a mérlegben kimutatni.

Az áruszállításból, a szolgáltatásteljesítésből származó, **általános forgalmi adót is tartalmazó, a költségvetési évben a tárgyévet követő év január 15 –ig beérkezett kötelezettségeket** a szabályzat hatálya alá tartozó intézményünk által elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg az nem került kiegyenlítésre, vagy egyéb módon rendezésre (pld.: elengedés, beszámítás).

Nem kell a kötelezettséget a mérlegben kimutatni, ha arról a szállító, szolgáltató írásban lemond, vagy ha a kötelezettség törvényi rendelkezés alapján elévült.

Az egyéb rövidlejáratú kötelezettségeket az egyeztetett könyvszerinti értékben, illetve a névszerinti analitikus nyilvántartásban szereplő összeggel megegyező értéken kell a mérlegben szerepeltetni.

Ez a szabályzat 2015.01.01-től lép hatályba, a 2013.01.01 - től hatályos eszközök és források értékelési szabályzata ettől az időponttól hatályát veszti.

